

Referat, De vilde blomsters dag 2020.

"Mere lys og vand skal sikre større biodiversitet i Danmarks skove" meddelte Naturstyrelsen i en pressemeddelelse den 21. februar 2020, og fortsatte: **"Et nyt EU-projekt til 50 mio. kroner skal skabe en mere mangfoldig natur i 25 statslige og private skove over det meste af landet"**.

Videre hed det: *"Nu bliver der gjort en ekstra indsats for Danmarks løvskove, skovmoser og de truede arter, der lever i dem – blandt andet den sjældne bille eremit, flagermus og hasselmus.*

EU-LIFE projektet Open Woods skal sikre større biodiversitet i 25 statslige og private skove i Jylland, Fyn, Sjælland og Bornholm.

Et af projektets mål er at skabe gode levesteder for insekter i skovene. Derfor skal der blandt andet etableres indhegninger til græssende dyr, skabes mere plads til gamle løvtræer og lukkes grøfter, så skovene bliver vådere.

- Naturen kalder på handling nu, hvis vi skal vende den naturkrise, vi står midt i. Mange af vores truede arter behøver mere lys, vand og dødt ved for at trives. Her sætter vi nu ind i 25 skove lige fra Nordjylland til Møn. Men arbejdet for en rigere natur stopper ikke her. Derfor er vi i regeringen på vej med en ambitiøs natur- og biodiversitetspakke, siger miljøminister Lea Wermelin".

Og det var netop dette tema; "at lukke grøfter, så skoven kan blive vådere", der var på programmet ved "De vilde blomsters dag på Bornholm" den 14. juni 2010.

Krat-Fladbælg, fotograferet af Søren Jørgensen

Brunrod, fotograferet af Søren Jørgensen

Under overskriften **"Blomsternes dag – Nøglebiotoper i Pedersker Plantage"** blev 75 fremmødte mennesker guidet igennem Pedersker Plantage af de to ledere Tino Hjorth Bjerregaard og Finn Hansen.

Sagen er den, at Pedersker Plantage er en af de plantager, der sidst i 1800-tallet blev plantet i middelalderens "Kongens Lyng" også kaldet "Højlyngen".

Men for at kunne sikre sig, at de indplantede nåletræer kunne udvikle sig hensigtsmæssigt til hugstmoden alder på den tidligere lyngflade, skulle de mange vandfyldte højlyngsmoser drænes ud og tørlægges ved en storstilet gravning af dybe grøfter, der efter at være blevet samlet til en dyb grøft i den sydøstlige del af plantagen kunne fortsætte ad den ligeledes gravede Anhøj Bæk til Øleåen.

Før mekaniseringen i skoven for omkring 50 år siden blev disse grøfter holdt vedlige manuelt af et hold skovarbejdere, men efter indførelsen af store og tunge skovningsmaskiner de seneste 20 år er der sket ting og sager i de tidligere højlyngsmoser.

Der er etableret såkaldte stikspor på tværs af grøfterne, og på begge sider af de vandfyldte grøfter er der fremkommet dybe spor, hvor vandet er blevet holdt tilbage og dyr og planter har fået en ny biotop.

Springfrø er vandret ind og benytter hjulsporene til at yngle i samtidigt med, at Tørvemos, Sphagnum, etablerer sig med "dominerende kraft".

I slutningen af 1990'erne lagde Skov- og Naturstyrelsen fokus på de såkaldte "Nøglebiotoper" i skove, og fremhævede deres værdi som "områder, der er vigtige for bevarelse af den biologiske værdi i skoven, fordi de indeholder naturtyper, strukturer, elementer eller arter, der er med til at sikre den biologiske mangfoldighed".

To eksempler på disse nøglebiotoper er **tilgroningsgrøfter** og **moser**, lige netop det, der er ved at udvikle sig i Pedersker Plantages i sin tid udgrøftede højlyngsmoser.

Deltagerne i ekskursionen blev orienteret om, hvor "lidt" arbejde, der skulle til for at få genskabt højlyngsmoserne, og med det initiativ Naturstyrelsen kom med tidligere på året ved, at "**Mere lys og vand skal sikre større biodiversitet i Danmarks skove**", ville et projekt i Pedersker Plantage være lige til højrebenet!

I den proces, der er foregået de seneste år i de dybere dele af Pedersker Plantage, er det glædelige sket, at planter, der tidligere har vokset i øens højlyngsmoser, igen har kunnet etablere sig, således Kambregne, der blev noteret på fem voksepladser.

Springfrø, fotograferet af Søren Jørgensen

Snylterod, fotograferet af Søren Jørgensen

Foruden skovens normalt forekommende arter som Pille-Star, Blåtop, Tormentil Potentil og Skovsyre noterede man Femradet Ulvefod og Almindelig Ulvefod, der begge er såkaldte signalarter i nøglebiotoperne.

Blåbær er rigt repræsenteret i Pedersker Plantage, men det, at man pludseligt stod overfor en større bevoksning af den her på øen relativt sjældne Tyttebær, kom lidt bag på deltagerne i ekskursionen.

Tyttebær blev plantet ud i plantagen i slutningen af 1920'erne da man fra Jagtforeningernes side ønskede at understøtte en bestand af Tjur i plantagen. Men, fuglene blev for mange år siden skudt uhæmmet bort - føden kan man fortsat glæde sig over.

Ligeledes kunne deltagerne glæde sig over at se den særdeles sjældne Lille Fluesnapper på rede, en noget uventet oplevelse i den bornholmske nåletræsplantage.

Som en af deltagerne konstaterede ved ekskursionens afslutning: "Pedersker Plantage er normalt en intetsigende tør granskov, man bare kører igennem fra Pedersker til Østermarie, så disse to timers tur ind i skovens vådere dele har givet inspiration til nye ture til en hidtil ukendt biologisk mangfoldighed".

Ja, Pedersker Plantage er mangfoldig på kultur og natur, og vil man vide mere, er det muligt ved på nettet at trykke sig ind på: <http://www.367ture.dk/ture/hoelijlyngen/pedersker-plantage/> hvor der yderligere er henvisninger til skovens pilte og ulvefod.